

ПРЕС КЛИПИНГ

9. новембар 2018.

НАСЛОВИ

Сваки трећи радиће на лизинг(стр.3)

Вукосављевић: Са председницом Владе решавамо кризу у Народном позоришту(стр.4)

Војни синдикат: Део запослених на ВМА ради "на црно"(стр.5)

Синдикат правосуђа: Поступак против Павловића се одуговлачи(стр.5)

Протест просветара крајем новембра? (стр.6)

Мање новца за просвету, привреду и судове, више за војску и ресор Синеше Малог(стр.7)

Синдикат правосуђа: Одуговлачење поступка до застареле(стр.8)

Радницима на лизинг иста права као стално запосленима? (стр.9)

Послодавци у октобру нудили посао за 1.700 Војвођана(стр.10)

У банкроту акције ништа не вреде, у стечају готово ништа(стр.11)

Сваки трећи радиће на лизинг

Ј. Ж. СКЕНДЕРИЈА

Пропис о агенцијском запошљавању ускоро ће се наћи пред народним посланицима. Синдикате брине да ће пропис омогућити додатну експлоатацију радника јер тако мање “коштају” и много лакше је дати отказ

ЈЕДНО предузеће у Србији моћи ће да запосли уз посредовање агенције чак 30 одсто радника, што значи да ће део њихове зараде ићи, уместо у цепове запослених, посредницима. Ово је једна од одредаба Закона о запошљавању на лизинг, са којом нису сагласни синдикати, јер сматрају да ће се на тај начин повећати број радника који раде на привременим и повременим пословима. На овај начин ће се, по мишљењу синдикалаца, институционализовати експлоатација радника.

Душко Вуковић, потпредседник Већа Савеза самосталних синдиката Србије, каже, за "Новости", да текст Нацрта закона не задовољава основне ставове синдиката који су изражени током рада у радној групи.

- Суштина је да ће се на овај начин легализовати и омасовити запошљавање радника преко одређених институција и то само на привременим и повременим пословима - каже наш саговорник. - Такав статус уз законске одредбе може да се одржи унедоглед. У тексту стоји да ће број запослених на лизинг бити ограничен на 10 одсто радника у фирми, али у одређеним околностима он може да буде чак 30 процената, уз одобрење Министарства за рад. Таква одредба је недопустива.

Вуковић наводи да нигде није наведено које су то околности. Камен спотицања је и финансијска гаранција коју мора да приложи онај ко жели да се бави посредовањем у запошљавању. Примера ради, код Словенаца она износи 50.000 евра, а творци нашег закона беже од ове одредбе.

- Тражили смо да код нас она износи шест милиона динара, што није прихваћено - каже он. - Став надлежних је да се на тај начин дискриминишу они који немају довољно новца. Сматрамо да гаранција мора да постоји пошто се зараде и накнаде зараде исплаћују преко агенције.

ЛАКО ДАЈУ ОТКАЗВЕЋИНА великих компанија у Србији запошљава раднике посредством агенција. Њих радници, према речима Ранке Савић, не коштају много и лако им дају отказ.

За Ранку Савић, председницу Асоцијације слободних и независних синдиката Србије, недопустиво је да постоји могућност у закону да трећина радника може уз благослов министарства да ради на лизинг. Европски стандард је максимум 20 одсто од укупног броја радника у предузећу.

- Наша примедба је и што нови пропис не регулише рад омладинских и студентских задруга, које такође служе за посредовање приликом запошљавања - каже она. - Сада ће све агенције које не испуњавају законске услове да се пререгиструју, чиме ће се карикирати доношење закона.

Савићева наводи да су изузете и агенције за обезбеђење и чишћење, које ће опет остати, иако су дужи низ година велики проблем.

Вукосављевић: Са председницом Владе решавамо кризу у Народном позоришту

Тањуг

Интерес Министарства културе и информисања јесте да једна од најважнијих установа културе стабилно преживи кризу у којој се налази, казао је министар Владан Вукосављевић у Народном позоришту

БЕОГРАД - Интерес Министарства културе и информисања јесте да једна од најважнијих установа културе стабилно преживи кризу у којој се налази, казао је у четвртак увече министар Владан Вукосављевић у Народном позоришту где је синдикат Синглус почео једносатни штрајк упозорења којим тражи хитну и неопозиву оставку управника Дејана Савића.

Више од половине ансамбла Дrame Народног позоришта нашло се у четвртак увече у фоајеу испред сцене "Раша Плаовић". Вукосављевић је нагласио да се с председницом Владе Републике Србије Аном Брнабић воде интезивни разговори и анализира сваки детаљ ситуације у Народном позоришту.

"Верујем да ћемо у брзом року заузети неки став. Значај Народног позоришта је толики и такав да ми не можемо преко колена да предузимамо потезе који се тичу судбине једне од најважнијих институција културе у Србији", казао је Вукосављевић и додао да је дошао у Народном позориште да присуствује раније најављеним догађајима.

"Желео сам да чујем шта ко има да каже, чули смо да постоји могућност да дође до неких неспоразума... Министарство културе и информисања с великом пажњом и великом посвећеношћу прати ситуацију и у сарадњи с председницом Владе Србије прави план за врло брзе потезе. Интерес Народног позоришта нам је изнад свих личних и партикуларних интереса", казао је Вукосављевић.

Он је нагласио да је период од три недеље колико криза у Народном позоришту траје прекратак да би се повукли радикални потези. "Морамо да посебно посвећеношћу и пажњом да водимо рачуна о нашој важној установи културе. Врло обазриво, уважавајући логику ситуације и специфичне околности, да пажљиво водимо рачуна шта ћемо повлачити као потез да би отклонили кризу у Народном позоришту. То не значи ни да ћемо вечно оклевати са доношењем одлука", казао је Вукосављевић.

Међу глумцима који су се нашли вечерас у Народном позоришту били су Ненад Хажимаричић, Игор Ђорђевић, Душанка Стојановић Глид, Миодраг Кривокапић, Олга Одановић Петровић, Бранко Јеринић, Бранко Видаковић, Слобода Мићаловић...

Председница Синглуса Ивана Ненадовић је казала Тањугу да чланови синдиката полажу наде у конструктивне договоре који треба да се догоде у наредних неколико дана.

"Ићи ћемо до краја с нашим захтевима, али за сада ми немамо одлуку да било која представа у Народном позоришту буде прекинута" казала је Ненадовић. Жељко Хубач, смењени директор Дrame Народног позоришта, каже никоме није у интересу да прекида представе у Народном позоришту.

"Верујемо да ће се ситуација решити без радикалних решења. Наша одлука је да нико нема право да публици ускраћује право да гледа представе", казао је Хубач. У четвртак увече је на сцени "Раша Плаовић" у Народном позоришту одиграна представа "Важно је звати се Ернест" у режији Николе Завишића.

Војни синдикат: Део запослених на ВМА ради "на црно"

Аутор текста: Бета

Војни синдикат Србије саопштио је да је на Војномедицинској академији део људи ангажован на основу Уговора о привременим и повременим пословима, прецизирајући да је реч о медицинским техничарима и болничарима, али да се одредбе закона о раду не поштују и не спроводе.

Ови уговори се, објаснио је синдикат, закључују на шест месеци, после чега се закључује нови уговор и накнада за рад износи мање од законом загарантоване минималне зараде, а одређени часови рада се и не исплаћају.

Синдикат је указао и на проблем са уплатом доприноса, јер се "у пракси дешава да лице које је радило годину дана, оствари девет месеци стажа осигурања".

"Напомињемо да су овим лицима уговори о раду истекли у августу 2018. године, да су и после истека уговора по дотадашњој пракси наставила да раде, те практично раде 'на црно', да овим лицима од тада није исплаћен ни динар накнаде за њихово ангажовање па је практично њихова егзистенција доведена у питање", нагласио је синдикат.

Синдикат је напоменуо да је још почетком ове године апеловао на министра одбране да положај ових лица усагласи са законом, али "он то није учинио, већ наставља да пропагира 'рад на црно'".

Синдикат правосуђа: Поступак против Павловића се одуговлачи

Извор: Схуттерстоцк

Аутор текста: Јелена Мирковић

Синдикат правосуђа Србије у августу прошле године поднео је кривичну пријаву против заменика управника специјалне затворске болнице у Београду Милана Павловића због несавесног рада, зато што је запосленима ускраћивао право на накнаду трошкова превоза, што је потврђено извршном и правоснажном судском пресудом.

Представници синдиката кажу да се поступак по њиховој кривичној пријави одуговлачи, јер је заменик јавног тужиоца, како наводе, занемарио судске пресуде као доказ и узалудно се месецима дописује са полицијом која игнорише његове захтеве за додатним обавештењима.

Такође истичу да је нејасно зашто се заменик јавног тужиоца обратио полицији, када добро зна да је забрањено коментарисати судске одлуке, као и то да нигде није прописано да је полиција надлежна да преиспитује правоснажне извршне и судске одлуке.

Без обзира на то, полиција још увек није поступила по захтеву заменика јавног тужиоца.

Због непоступања полиције, односно, Одељења за сузбијање привредног криминалитета, којем се захтевом обратио заменик јавног тужиоца, Синдикат правосуђа Србије жалио се Сектору унутрашње контроле МУП-а Србије.

Кажу да су их из тог сектора упутила на начелника Полицијске управе за Град Београд, којима су се, како наводе, обратили писаним путем.

Председница синдиката Слађанка Милошевић каже да упркос томе, до данас резултата нема, јер извештај са прикупљеним потребним обавештењима није стигао до тужиоца.

Такође су истакли да ће се жалити председнику Србије Александру Вучићу, али и Савету Европе, делегацији ЕУ и Европској комисији.

Синдикати образовања тек ће разматрати даље потезе након вести да им уместо обећаних 14,6 одсто, следује повишица плата од девет процената

Протест просветара крајем новембра?

Пише: В. Андрић

Након одлуке Владе Србије да се увођење платних разреда одлаже за 2020. годину и најаве да ће запослени у образовању добити повећање плата за девет, уместо обећаних 14,67 одсто, сва четири репрезентативна синдиката образовања разматрају даље кораке.

Неких синдикалних активности ће сигурно бити, поручују из Синдиката радника у просвети Србије, ГСПРС „Независност“ и Синдиката образовања Србије, али ће конкретни потези бити познати након што се о томе изјасни чланство и руководећи органи синдиката.

Према незваничним сазнањима Данаса, разматра се предлог да крајем новембра буде одржан протест, а у овом тренутку је мало вероватан сценарио да би штрајк у законским оквирима са скраћеним часовима на 30 минута могао да буде поново активиран.

Председник ГСПРС „Независност“ Томислав Живановић напомињући да ће о даљим потезима данас расправљати Извршни одбор тог синдиката, а следеће недеље и Главни одбор.

– Просветни радници су разочарани, бесни и осећају се преварено јер по ко зна који пут Влада није испоштовала договор – каже Живановић, који одлагање примене платних разреда оцењује као неозбиљан и потез без преседана у социјалном дијалогу.

На питање којим процентом повећања плата би био задовољан, Живановић одговара да је незгодно унапред о томе говорити, али напомиње да ће синдикат на чијем је челу предложити да се у колективном уговору дефинише начин и динамика исплате топлог obroка и регреса, који су социјална категорија и не треба да буду елемент зараде.

Синдикат образовања Србије је већ тражио састанке са министрима финансија и просвете, а Председништво тог синдиката заказано је за среду, потврдила је за Данас Валентина Илић, председница СОС. Она је оценила као „преседан“ предлог у нацрту буџета за идућу годину да запослени у предшколству не буду обухваћени повећањем плата за девет одсто, као и остали сектори образовања. Према том предлогу, запосленима у предшколским установама би следовала повишица од седам одсто.

Једини дигли глас

Слободан Брајковић, председник Синдиката радника у просвети Србије, одбацује одговорност синдикалних лидера за епилог којим се платни разреди одлажу. Додаје да је одлуку о одлагању примене платних разреда донела Влада, а да синдикате није ни питала.

– Уложили смо максималан труд и време да се изборимо за што бољу позицију образовања у предлогу платних група и разреда. Ми смо једина делатност чији се глас чуо, а да тога није било, остали бисмо у платним групама и разредима који су били планирани првобитном матрицом. Они су планирали да постојеће коефицијенте само пресликају у платне групе и разреде, али им то није успело јер смо се побунили. Не можете уводити платне разреде без пара – поручује Брајковић, напомињући да ће синдикати наставити да раде на предлогу платних група и разреда и да неће чекати децембар 2019. године.

Шта се спрема у буџету за 2019. годину према упутству Министарства финансија

Мање новца за просвету, привреду и судове, више за војску и ресор Синеше Малог

Пише: Милош Обрадовић

Од следеће године највећа повећања плата у јавном сектору имаће запослени у здравству, медицински и стоматолошки техничари – по 12 одсто, а лекари 10 одсто.

Након њих повишице по девет одсто добиће припадници МУП-а, БИА-е Министарства одбране. Такође, повишице у истом износу ће добити и просветари запослени у установама основног, средњег и високог образовања, ученичког и студентског стандарда, као и запослени у установама социјалне заштите. Радници Пореске управе и Управе царина добиће повећање плата од 8,5 одсто, а остали буџетски корисници седам одсто.

Такође, Влада је одложила примену Закона о систему плата запослених у јавном сектору и Закона о запосленима у јавним службама, односно уређење платних разреда у јавном сектору за 1. јануар 2020. године иако је ова реформа требало да започне 1. јануара следеће године, према још прошле године усвојеном закону.

Држава планира привредни раст од 4,2 одсто у овој и 3,5 одсто у наредној години и према томе спрема буџет. Како се наводи у Упутству за припрему буџета које је Министарство финансија проследило министарствима и другим државним институцијама, укидање закона о привременом смањењу пензија и повећање најнижих пензија за пет одсто повећаће укупне расходе буџета за 40 милијарди динара. Фазно напуштање закона о смањењу плата у јавном сектору и јавним предузећима смањиће приходе буџета за око 8,5 милијарди динара.

Министарство финансија калкулише и да ће укидање доприноса за незапосленост на терет послодавца коштати буџет око девет милијарди динара, а да ће привреда на конто тога уштедети 11,9 милијарди динара. Заједно са законом о буџету у скупштини ће се наћи и закон о накнадама којим би требало да се укине одређени број накнада, а ефекат тог укидања у министарству процењују на две милијарде динара. Као подстицај привредном расту води се и повећање издатака за инфраструктуру за 30 милијарди динара у односу на ову годину.

Како се наводи у упутству за припрему буџета за јавне инвестиције биће опредељено 2,9 одсто БДП-а на републичком нивоу, а заједно са инвестицијама у локалну инфраструктуру то ће достићи 3,9 одсто БДП-а. За изградњу станова за припаднике снага безбедности Министарство грађевинарства и Министарство привреде издвојиће следеће године заједно 3,75 милијарди динара.

И у наредној години субвенције ће бити значајна ставка у буџету. За железнице ће бити издвојено 14,65 милијарди динара. ЈП Путеви Србије добиће 6,3 милијарде динара, а Коридори Србије ће добити 3,1 милијарду динара. Пољопривреда ће добити субвенције не мање од 36,2 милијарде динара. У области енергетике и у следећој години биће издвојене субвенције за ПЕУ Ресевица, мада није прецизирано колико. Енергетски угрожени купци добијају субвенције од 1,32 милијарде динара. За финансирање РТС-а и РТВ-а биће издвојено четири милијарде

динара које ће обезбедити Министарство културе. Министарство привреде ће добити за субвенције 17,59 милијарди динара. За ваучере за туристичке дестинације у Србији биће опредељено пола милијарде динара.

Гледајући максималне износе опредељене по министарствима и институцијама највећи добитник у буџету за наредну годину биће Министарство финансија чији буџет скаче са овогодишњих 256,6 на максимално 400 милијарди динара. Такође, значајно повећање буџета ће имати и Министарство одбране коме је намењено 93,8 милијарди динара, док је у овогодишњем буџету издвојено 70,5 милијарди динара.

С друге стране озбиљно смањење буџета осетиће Министарство просвете које је ове године имало на располагању 197,3 милијарде динара, а следеће године ће моћи да рачуна на максимално 169,2 милијарде динара. И Министарство привреде ће имати мање средстава на располагању следеће него ове године. Са 39,3 милијарде ове године буџет ће им пасти на 24,5 милијарди динара. Међу „губитницима“ је и Министарство правде коме ће бити смањен буџет за три милијарде динара, као и судови који ће имати на располагању милијарду динара мање него ове године. Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања биће смањен буџет за целих 35 милијарди динара, са 149,2 милијарде ове године, на 114,7 милијарди динара следеће године.

Синдикат правосуђа: Одуговлачење поступка до застаре

Синдикат правосуђа Србије поднео је 4. августа 2017. кривичну пријаву против бившег управника затвора Нова Скела у Београду Милана Павловића због тога што је запосленима ускратио исплату путних трошкова, а пошто ни после више од године није процесуиран, представници синдиката данас су упозорили да се поступак намерно одуговлачи до застаре.

Представници синдиката су на конференцији за новинаре, сазваној тим поводом подсетили да је Павловић несавесним радом од 2013. до 2015. оштетио 90 запослених, не исплаћујући им трошкове превоза, који су га тужили, а четворо њих је добило правноснажне пресуде на основу којих им је исплаћено укупно пет милиона динара. Председница Синдиката правосуђа Србије Слађанка Милошевић је указала да су те пресуде доказ да је Павловић, који је сада заменик управника Специјалне затворске болнице у Београду, осим што је оштетио запослене, чији поступак још траје, оштетио и буџет, због чега је синдикат поднео кривичну пријаву.

Три месеца касније, пошто смо у августу прошле године поднели пријаву Првом основном тужилаштву, заменик јавног тужиоца поднео је захтев за прикупљање обавештења полицији, иако нам је нејасно зашто се он обратио полицији, јер смо ми као доказе приложили извршне пресуде, по којим су запослени који су тужили, наплатили те путне трошкове, рекла је она. Саме пресуде су доказ о несавесном поступању Павловића и тужилац је могао да донесе одлуку у том предмету, али наравно није, а полиција му није одговорила на захтев, додала је Милошевић.

Ми мислимо да неко штити управника, рекла је она. Милошевић је нагласила да годину и три месеца касније желе да укажу на нерад полиције и одуговлачење поступка, збогтога што се тужилац без потребе обраћа полицији, иако по закону, може да се обрати министру полиције да ургира да се по његовом налогу поступи. С обзиром на то да нема никаквог одговора и да нема исхода ни наше кривичне пријаве, нити одговора полиције, реч је о томе да кад хоћете да одуговлачите неки поступак, имате дописивање тужилаштва и полиције, пребацавање одговорности, губљење времена све до застаревања поступка, изјавила је она.

Како је указала, ту се пре свега наноси штета грађанима, са исплаћених пет милиона динара за четири пресуде, од чега 2,5 милиона на име судских трошкова, а очекује се из буџета исплата за свих 90 који су тужили тадашњег управника затвора.

Радницима на лизинг иста права као стално запосленима?

Извор: Танјуг

БЕОГРАД: Права радника који раде преко агенције за запошљавање, такозвани радници на "лизинг", у будуће би могла да буду изједначена са правима радника запослених на уговор о раду, ако парламент усвоји закон о агенцијском запошљавању.

Нацрт закона, који је у јавној расправи, требало би радницима на "лизинг" да омогући право на годишњи одмор, топли оброк и боловање, на шта до сада нису имали право.

У АСНС-у кажу да су, нажалост, до сада радници на "лизинг", који су могли да буду ангажовани на уговор о привременим и повременим пословима, били без икаквих права и да је зато добро што ће новим законским решењима бити изједначени са запосленима на основу уговора о раду.

"То се овим законом мења и то је одлично", каже за Тањуг председница АСНС Ранка Савић и додаје да је добро и то што су коначно добили право, односно могућност да се синдикално организују.

Нацртом закона предвиђено је да радници ангажовани преко агенције са њом имају уговор о раду на одређено или неодређено време, али не и друге уговоре о радном ангажовању.

Предвиђено је да предузеће може да запосли до 30 радника на "лизинг" од укупног броја запослених у том предузећу, али ако послодавац за то добије сагласност Министарства за рад.

Савић каже да је једним чланом нацрта закона предвиђено да једна фирма може да запосли само до 10 одсто такве радне снаге у односу на укупан број запослених у тој фирми, али да није добро што се одмах у следећем члану нацрта закона предвиђа могућност запошљавања ове врсте радника и до 30 одсто, уз сагласност и допуштење Министарства за рад.

То решење, каже, није добро и у јавној расправи главна замерка АСНС-а ће бити управо на то решење.

Навела је да тај проценат не би требло да буде већи од 20 одсто, јер је то нешто што земље ЕУ препознају као лимит.

"Ако остане тих 30 одсто, то ће постати пракса. Све фирме и сва предузећа тражиће ту дозволу од Министарства за рад и с временом биће потпуно нормално да имамо 30 одсто запослених на лизинг у односу на број запослених у конкретном предузећу", рекла је Савић.

Оценила је да није добро што нацртом закона није регулисано питање, положај и рад омладинских и студентских задруга за које каже да су потпуно изопштене из овог закона.

"Мислим да ће ту бити низ злоупотреба у пракси, јер начин рада и функционисања омладинских и студентских задруга и агенција за посредовање је врло слична. Пошто их нема у закону то ће се само окренути у своју супротност и сада ће студентске и омладинске задуге радити оно што су до сада радиле агенције без правног регулисања", наводи Савић.

Додаје да није добро што су из нацрта закона искључене и фирме које се баве обезбеђењем, односно чишћењем и хигијеном., а у којима је запослен велики број људи и које су у највећем броју ангажоване у раду у јавним предузећима.

Нацрт закона предвиђа да радник преко једне или више агенција за запошљавање може да ради код истог послодавца до 24 месеца, а у случају да остане на раду и након истека две године може да добије уговор о раду на неодређено време, али само у случају ако покрене поступак пред судом против послодавца.

Послодавци у октобру нудили посао за 1.700 Војвођана

По подацима објављеним у статистичком билтену Националне службе за запошљавање, на крају прошлог месеца у Војводини је било 115.310 незапослених, што је 20.239 мање него на почетку године.

Највише незапослених било је у Јужнобачкој области – 35.742, затим у Јужнобанатској – 23.496, Сремској – 15.772, Западнобачкој – 13.635, Средњобанатској – 10.609, Севернобачкој – 8.363 и Севернобанатској – 7.693.

На крају прошлог месеца у Војводини је било 1.701 пријава потреба за запошљавање. Највећа потражња за радницима у Војводини у октобру била је у Јужнобачкој области – 611, затим у Сремској – 344, па у Јужнобанатској – 288. У Севернобачкој области прошлог месеца тражено је 191 радник, Средњобанатској 141, Севернобанатској 81 и Западнобачкој 45.

15.144 незапослених старости од 55 до 59 година

Прошлог месеца на евиденцију незапослених у Војводини примљено је 10.150 лица, што је 6,33 одсто више него годину раније и чак 30 одсто више него у септембру ове године. Највише незапослених у Војводини – њих 42.941 – има само други степен стручне спреме, док је с трећим на евиденцији 22.773 лица. Са средњом стручном спремом, односно четвртим степеном, на евиденцији незапослених има 29.659 лица, с петим степеном њих 594, а са шестим 2.729. С вишом стручном спремом има 2.355 незапослених, а с првим степеном факултета 9.752. С другим степеном високе стручне спреме међу незапосленима на крају прошлог месеца било је 117, а с осмим степеном њих 37.

42.941 има само други степен стручне спреме

Нестручна лица на евиденцији незапослених у Војводини и даље чине готово половину укупног броја оних који траже посао, а има војвођанских области у којима их има више него стручних. Тако, рецимо, у Севернобачкој области има 4.285 нестручних, а 4.078 стручних. Или, у Севернобанатској области на евиденцији је 4.387 нестручних и 3.306 стручних. У преосталих пет војвођанских области стручних има више него нестручних, а највећа разлика у корист оних који су стекли квалификацију је у Јужнобачкој области, у којој је на крају прошлог месеца било 11.540 нестручних лица и 24.202 стручна.

Чекају и годинама

Подаци из билтена НСЗ-а показују да 13.263 незапослена лица у Војводини на посао чека дуже од деценије, а од осам до десет година тражи га 6.162 лица.

Од пет до осам година посао тражи 14.303 лица, а од три до пет година њих 13.425, док од две до три године на запослење чека 10.400. Између једне и две године посао тражи 14.915 лица, а између девет и 12 месеци 5.958. Између шест и девет месеци на евиденцији незапослених у Војводини је 6.666 људи, а од три до шест месеци 10.496. До три месеца посао чекају 19.722 незапослена.

Од 115.310 незапослених у Војводини на крају прошлог месеца највише је било оних од 55 до 59 година – 15.144, затим оних који имају од 50 до 54 године – 14.904. На трећем месту су незапослени од 40 до 44 године – 13.522. Треба додати да је на крају октобра 9.541 незапослени имао између 60 и 65 година. На евиденцији незапослених на крају прошлог месеца било је и 12.987 лица старих између 35 и 39 година, као и 12.199 оних који су имали између 30 и 34. Од 25 до 29 година било је 11.516 незапослених, а оних између 20 и 24 године 8.565. На евиденцији је и 3.620 лица старих између 15 и 19 година.

Љ. Малешевић

У банкроту акције ништа не вреде, у стечају готово ништа

Приватизација се у Србији прилично отегла: траје већ више од две деценије. Многа предузећа су успешно продата, а акционари су прошли и више него добро.

Док су они који су успели да дођу у посед тих акција добро прошли, за поједина предузећа власницима су остали само папири као успомена. У многим фиокама и данас чаме те хартије од вредности. Они који их имају често се питају да ли оне уопште вреде. Одговор на то питање није лако дати. Тамо где су предузећа банкротирала, и акције су изгубиле сваку вредност. Код компанија које су у стечају, власници имају шансу да дођу до нешто живог новца, али веома малу. Што се тиче акција предузећа која послују, те акције би својим власницима могле донети новац од продаје у будућности. Да би се то и догодило, потребно је да се обрате овлашћеном берзанском брокеру.

Колика је пак да вредност појединих акција на тржишту?

Све зависи од статуса предузећа. Акције оних која су банкротирала више не важе. Код стечаја је слика нешто другачија. О томе какав је статус тих компанија, па и власника, односно акционара, када се отвори стечај, у Комисији за хартије од вредности кажу да предузећа након отварања стечаја губе статус јавних друштава. Самим тим, престаје и надзор Комисије над њима. Члан 122 Закона о тржишту капитала каже да се финансијски инструменти – читај: акције – у том случају искључују из трговања уколико је над јавним друштвом отворен стечајни поступак или поступак за ликвидацију. Поступак искључења тих хартија ради сама Београдска берза. Када се стечај оконча, акције се бришу из Централног регистра Комисије за хартије од вредности.

Шта чека власнике током поступка? – Акционари су последњу у реду за наплату из стечајне масе, а искуства из света говоре да им обично припадну мрвице – каже финансијски стручњак Ненад Гујаничић. – Код нас не добију ни толико, односно још увек није забележен случај да су акционари добили и динар након продаје имовине предузећа у стечају.

Код нас није забележен случај да су акционари добили и динар након продаје имовине стечајн ог дужника

Шта чека акционаре који имају хартије преузећа која раде?

За она која се листирају на Београдској берзи види се да ли је трговање активно или мирује. Ту се такође могу пронаћи и подаци о томе када су акције тих предузећа, ако су излазила не Берзу, вределе најмање а када највише. Ту је и списак предузећа која су повукла своје акције из поступка берзанског трговања. То се не догађа само због стечаја него и ако скупштина акционара донесе такву одлуку. Рецимо, ове године из трговања су повучене акције Банатске фабрике уља из Нове Црње, а по одлуци Скупштине акционара.

Како изабрати брокера?

Списак овлашћених брокера акционари могу наћи на сајту Београдске берзе. Већина их је из Београда. Од других градова ту су Нови Сад и Суботица. У највећем граду у Војводини послују „Конвест”, „Моментум секјуритис” те „Тандем финанс”. У Суботици ради СДБ.

Услуге брокера нису бесплатне па пре избора треба видети колику провизију наплаћују. Такође није лоше погледати и каква им је репутација. У сваком случају, много је боље да брокери знају да неко има акције и да жели да их прода.

Једно од предузећа у којима су, сем запослених, и други имали право на акције је „Албус”. Подаци са сајта Београдске берзе говоре да је најмања вредност акције била 250 динара, а највиша 500. Шта да раде власници који имају те акције, а размишљају о продаји? Најрационалније је да се обрате брокерима који имају овлашћење за трговање на Берзи. Преко

њих ће моћи да сазнају да ли на Берзи или путем других понуда има интересовања за те акције па ће, сходно својим интересима, одлучити о продаји. Продаја на Берзи није обавезна већ то може и путем понуде. У сваком случају, боље је да брокери знају за акције и податке о власницима јер је то једини пут за њихово уновчавање.

Д. Вујошевић